

СЕКЦІЯ 4

SECTION 4

ЕКОНОМІКА СІЛЬСЬКОГО
ГОСПОДАРСТВА І АПК
ECONOMICS OF AGRICULTURE AND AGRO-
INDUSTRIAL COMPLEX

УДК 631.58

Шевченко А. А.

к.е.н., доцент,

доцент кафедри економічної

теорії і економіки підприємства

Одеський державний аграрний університет

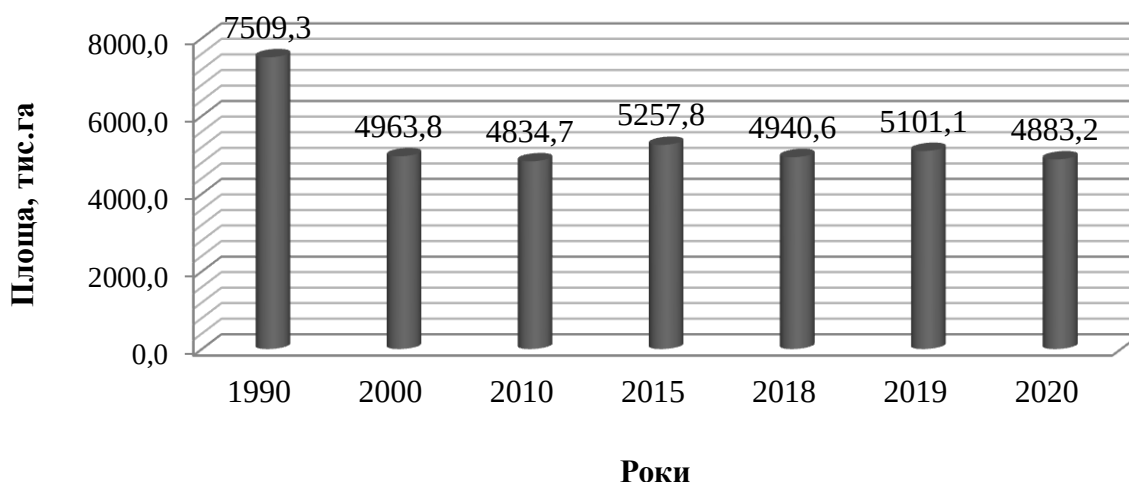
Домаскіна О. О.

здобувач

Одеський державний аграрний університет

**РЕСУРСОЗБЕРІГАЮЧА ТЕХНОЛОГІЯ
ВИРОЩУВАННЯ ОЗИМОЇ ПШЕНИЦІ**

Історично вже склалось, що стратегічною культурою в аграрному виробництві для степової зони України є саме озима пшениця. В структурі зернових і зернобобових культур питома вага озимої пшениці за останні 30 років коливається від 52,9 % у 1990 р. до 41,5 % у 2000 р. У 2020 р. з усієї площі під зерновими та зернобобовими під озимою пшеницею було зайнято 43,4% посівної площі.

**Рис.1. Посівна площа озимої пшениці в с.-г. підприємствах
в Україні, тис. га**

Джерело: розраховано на основі джерела [1]

Але негативним є те, що площа посіву озимої пшениці в с.-г. підприємствах в Україні коливається і за останні 5 років досягла мінімального значення: 4883,2 тис. га (рис.1).

Вивчаючи за літературними джерелами досвід використання технологій виробництва озимої пшениці стає зрозумілим, що в цілому в с.-г. підприємствах в Україні відбулись якісні зміни в напрямку впровадження більш сучасних технологій, що дає можливість підвищувати рівень урожайності культури в окремих господарствах. Але керівники не усіх підприємств проінформовані про можливості передових сучасних технологій. Як урожайність є показником саме технологічної ефективності виробництва продукції рослинництва, то є необхідність її аналізу. Як видно з рис. 2, в середньому по с.-г. підприємствах в Україні рівень урожайності озимої пшениці за останні 30 років суттєво не зріс і коливається від 19,5 ц/га у 2000 р. до 43,4 ц/га у 2019 р. Рівень аграрної продуктивності земельних угідь характеризується середньою урожайністю озимої пшениці і суттєво відстає від показників, які досягли окремі країни світу: Ірландія – більше 100 ц/га, Нова Зеландія та Нідерланди – більше 90 ц/га, Бельгія, Великобританія та Данія – більше 80 ц/га, Німеччина – більше 70 ц/га [2].

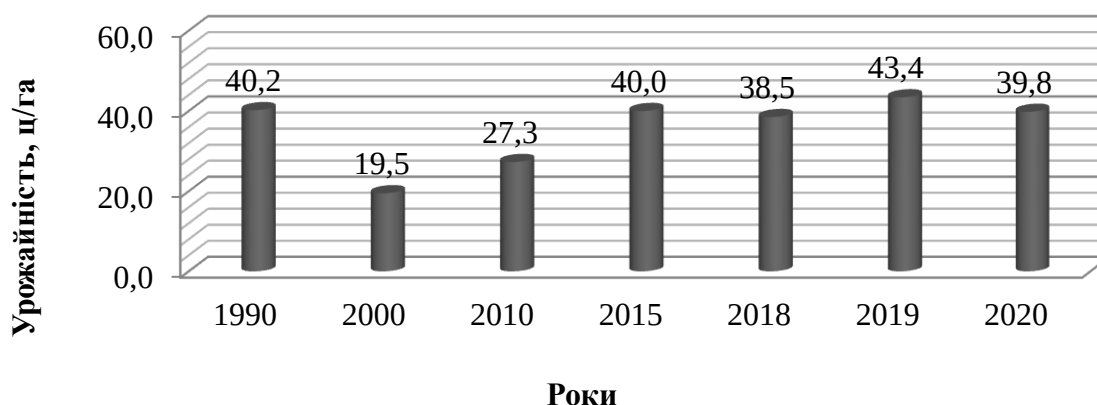

Рис. 2. Урожайність озимої пшениці в с.-г. підприємствах в Україні, ц/га

Джерело: розраховано на основі джерела [1]

Тому питання обрання технології вирощування пшениці залишається актуальним для більшості аграріїв в Україні. На жаль, не існує універсального рецепту, як можна отримати чудовий урожай пшениці в будь-яких умовах господарювання. Але можливим є формування рекомендацій по вирощуванню культури для певних зон в Україні.

Ми погоджуємось, що мінімізувати витрати і одночасно підвищити рівень урожайності озимої пшениці і рівень її конкурентоспроможності

можливо на основі впровадження у виробництво в с.-г. підприємствах ресурсозберігаючої технології. Це має супроводжуватись технічним переозброєнням аграрного виробництва; перекваліфікацією персоналу; підвищенням родючості ґрунтів; використання кращих сортів; застосуванням інтегрованого (обґрунтованого) захисту рослин [2].

Ресурсозберігаючі технології в Україні базуються на загальному інноваційному принципі – повноцінній екологізації. Дотримуючись цього принципу можливо зберегти якість довкілля та зробити використання природних ресурсів більш ефективним. Базисом для цього слугує технологічно-управлінська та правова грамотність. Зазначимо, що перехід аграрних підприємств на принципи ресурсозбереження дозволяє знизити витрати на насіння, в середньому, на 50-60 %, добрива – на 5-10 %, електроенергію – на 20-40 %, нафтопродукти – 40-60 %.

Тому ми вважаємо, що кроками переходу аграрних підприємств на ресурсозберігаючу технологію вирощування пшениці озимої є наступні: обґрунтування структури посівних площ з доведенням частки озимої пшениці до оптимальної (не більше 30 %); використання науково – обґрунтованої системи сівозмін з метою підбору для озимої пшениці найкращих попередників; для аграрних підприємств, що розташовані на півдні України перейти на використання технології No-till або mini - till; вибір оптимального районованого сорту озимої пшениці як фактор інтенсифікації у формуванні продуктивності озимої пшениці; обґрунтувати найбільш ефективні напрями впливу на посівні та урожайні якості насіння; економічно обґрунтувати систему удобрення озимої пшениці; оптимізувати операції по догляду за посівами озимої пшениці.

Отже, використання с.-г. підприємствами запропонованих елементів ресурсозберігаючої технології вирощування озимої пшениці дасть можливість підвищити рівень урожайності культури та її конкурентоспроможності, що дозволить зайняти лідерські позиції на агропродовольчому ринку.

Список літератури

1. Сільське господарство України. Статистичний збірник. URL:http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publ7_u.htm
2. Шевченко А.А., Кобилянський А. Інноваційні ресурсозберігаючі технології – шлях до економічного розвитку аграрних підприємств. Підприємницька модель економіки та управління розвитком підприємства: тези II міжнар. науково-практичної конференції (6-8 листопада 2019 р.). Житомир, 2019. С. 455-458